

Hvordan går det tidligere anbragte og modtagere af støtteindsatser fra årgang 1992?

Af Fenja Søndergaard Møller, Anne Morsing og Bente Ottosen

Denne analyse ser nærmere på tidligere anbragte og modtagere af sociale støtteindsatser fra fødselsårgang 1992. Analysen sammenligner modtagere af sociale indsatser på børne- og ungeområdet med den øvrige del af årgangen. Analysen ser blandt andet på årgangens uddannelsesniveau, indkomst, tilknytning til arbejdsmarkedet og medicinforbrug i 2022.

Analysens hovedkonklusioner:

- 13,8 pct. af modtagerne af sociale indsatser fra årgang 1992 havde gennemført en videregående uddannelse i 2022. For den øvrige del af årgangen var andelen 54,6 pct.
- Modtagere af sociale indsatser fra årgang 1992 var overrepræsenterede i de nedre indkomstgrupper i 2022. 43,2 pct. var i 1. indkomstkventil, dvs. blandt de 20 pct. i befolkningen med de laveste familieindkomster. Andelen blandt den øvrige del af årgangen var 17,7 pct.
- Andelen af personer uden for arbejdsstyrken var i 2022 højere blandt modtagere af sociale indsatser end for den øvrige del af årgang 1992. 13,3 pct. af modtagerne af sociale indsatser var førtidspensionister som 30-årige, mens den tilsvarende andel for den øvrige del af årgangen var 1,1 pct.
- I 2022 havde 14,5 pct. af modtagerne af sociale indsatser indløst mindst én recept på antidepressive lægemidler, og 10,8 pct. havde indløst recept på antipsykotika. Blandt den øvrige del af årgang 1992 var de tilsvarende andele 6,9 pct. for antidepressive lægemidler og 2,3 pct. for antipsykotika.
- Modtagere af sociale indsatser havde i højere grad mødre i den laveste indkomstkventil end den øvrige del af årgang 1992. Blandt mødre til modtagere af sociale indsatser var 41,7 pct. i 1. kvartil i 2007, da børnene var 15 år. Blandt mødre til den øvrige del af årgang 1992 var 17,9 pct. i 1. kvartil.

Sociale indsatser blandt årgang 1992

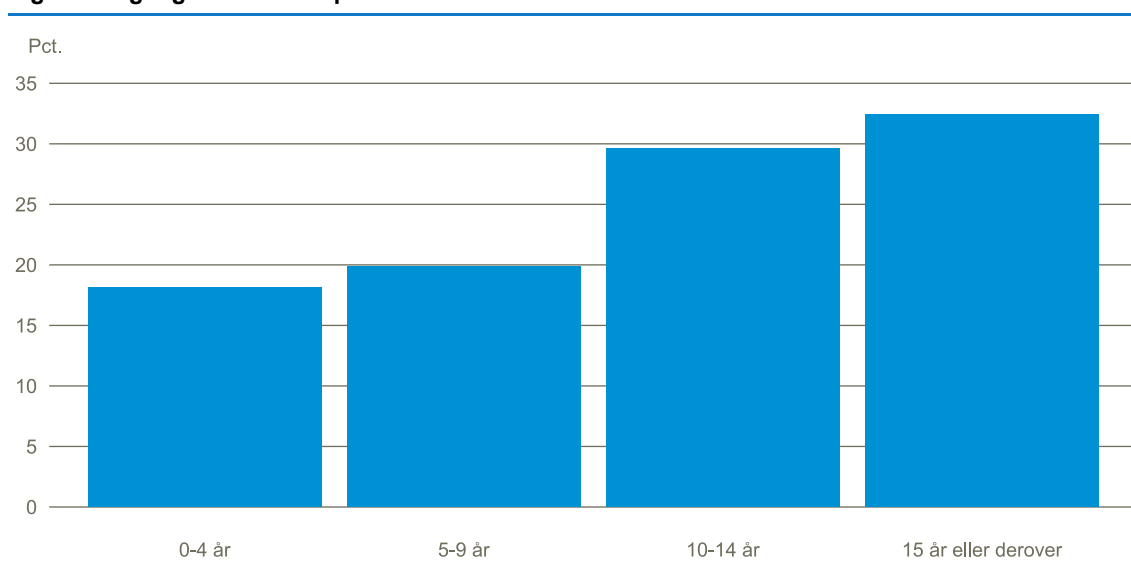
Denne analyse undersøger, hvordan det er gået børn og unge, der har modtaget en social indsats. Analysen ser på årgang 1992 og deres status i slutningen 2022, dvs. da de var 30 år.

Der ses kun på de personer, der har opholdt sig i Danmark i hele perioden fra 1992 til 2022, i alt 57.800 personer. Det sikrer, at alle har haft samme muligheder for at modtage sociale indsatser. Samtidig afgrænses der til sociale indsatser, hvor der er krav om en børnefaglig undersøgelse. Denne afgrænsning tilstræber en mere homogen gruppe af modtagere af sociale indsatser. Der kan dog være store forskelle på forudsætningerne for fx at gennemføre en uddannelse eller være i beskæftigelse, da årsagerne til de sociale indsatser er meget forskellige. Årsagerne til en anbringelse kan eksempelvis være omsorgssvigt, konflikter eller vold i hjemmet samt betydelige fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser hos barnet. Boks 2 beskriver analysepopulationen nærmere.

Af de ca. 57.800 personer fra årgang 1992 (jf. boks 2) havde 9,0 pct. (svarende til 5.200 personer) enten været anbragt eller fået en støttende indsats af kommunen inden de fyldte 23 år. Heraf havde godt halvdelen (2.600 personer) været anbragt på et tidspunkt i løbet af deres barndom eller ungdom svarende til 4,5 pct. af hele populationen. Der er en mindre overrepræsentation af mænd blandt modtagere af sociale indsatser, idet 55,8 pct. var mænd mod 51,7 pct. for hele årgang 1992.

Figur 1 viser alderen ved første sociale indsats. 18,1 pct. modtog en indsats, inden de fyldte 5 år, mens 32,4 pct. var mindst 15 år ved første indsats. Gennemsnitsalderen ved første indsats var 11,1 år.¹

Figur 1. Årgang 1992 fordelt på alder ved første indsats. 2022

Anm.: Figuren inkluderer kun den del af årgang 1992, der har opholdt sig i Danmark i hele perioden fra 1992 til 2022, og som har modtaget en social indsats inden de fyldte 23 år.

Kilde: Befolkningsregistret og registrene for Anbragte børn og unge samt Forebyggende foranstaltninger til udsatte børn og unge.

Boks 1. Datagrundlag og analysepopulation

I analysen undersøges det, hvordan det går børn og unge født i 1992, der har modtaget en social indsats i løbet af deres barndom eller ungdom som følge af psykiske vanskeligheder, sociale problemer eller en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse. Betegnelsen *social indsats* på børne- og ungeområdet favner bredt og omfatter fx både økonomisk støtte til fritidsaktiviteter, familiebehandling og aflastningsophold samt anbringelser uden for eget hjem. Både varigheden og omfanget af indsatserne varierer fra person til person. Derfor kan der også være meget stor forskel på behovene hos de børn og unge, der modtager sociale indsatser fra kommunen. Modtagere af sociale indsatser på børne- og ungeområdet betegnes ofte som **udsatte børn og unge**.

For at tilstræbe en mere homogen gruppe af modtagere af sociale indsatser, afgrænses der til indsatser, hvor der er krav om en **børnefaglig undersøgelse**. Det betyder, at børn og unge, der har modtaget sociale indsatser baseret anden lovgivning, ikke medregnes i gruppen af modtagere af sociale indsatser fra årgang 1992.

¹ Hvis der ses specifikt på anbringelser, var 17,6 pct. 0-4 år ved første anbringelse, mens 34,2 pct. var mindst 15 år, da de blev anbragt første gang. Gennemsnitsalderen for første anbringelse var 11,3 år.

Med afsæt i [forløbsregistret LifeLines](#) afgrænses analysepopulationen til en kohorte af personer, som har været en del af den danske befolkning i hele perioden fra deres fødselsår i 1992 til 2022. Personer født i 1992, men som efterfølgende er døde, indvandret eller udvandret, er ikke medtaget i analysen. Denne afgrænsning er valgt for at sikre, at alle i populationen har haft samme mulighed for at modtage en social indsats. Fokus på én enkelt årgang sikrer desuden sammenlignelighed ift. gældende lovgivning og registreringspraksis. Når der refereres til *årgang 1992* i analysen, henvises der til den beskrevne kohorte og altså ikke alle fra årgang 1992.

Registre om sociale indsatser på børne- og ungeområdet

Analysen tager udgangspunkt i statistikkerne [Anbragte børn og unge](#) og [Forebyggende foranstaltninger til udsatte børn og unge](#), der bygger på data fra landets 98 kommuner. Statistikken om *anbragte børn og unge* belyser aktiviteterne i kommunale myndigheders anbringelser og anvendes til at redegøre for omfanget af anbringelser af børn og unge uden for eget hjem. Statistikken om *forebyggende foranstaltninger* er en opgørelse af støtteindsatser til børn, unge og familier, der har behov for særlig støtte i henhold til udvalgte paragraffer i [Lov om social service](#) samt [Lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet](#). Begge statistikker ligger til grund for opgørelsen af modtagere af sociale indsatser til børn og unge i Danmark.

Tallene for sociale indsatser omfatter [efterværn](#). Unge på 18 år kan modtage efterværn indtil de fylder 23 år, hvis de har været anbragt uden for hjemmet eller har haft en fast kontaktperson op til deres 18. år. Formålet med efterværn er at bidrage til en bedre overgang til voksenlivet.

Kobling til Danmarks Statistiks øvrige registre

Populationen af børn og unge, der har modtaget en social indsats, kobles med øvrige registre fra Danmarks Statistik. [Befolkningsregister](#) kobles på med referencetid 31. december i det pågældende år. Befolkningsregistret bruges blandt andet i forbindelse med opgørelsen af alder, køn og familietype.

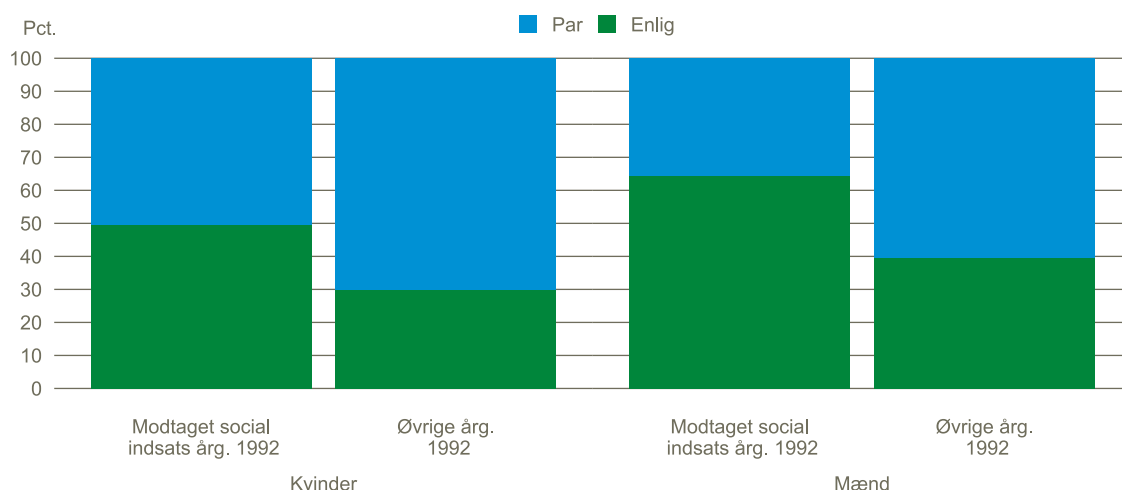
Herudover anvendes data fra [Indkomstregisteret](#) og [Familieindkomstregistret](#) til opgørelsen af personindkomster samt [familiens ækvivalerede disponible indkomst](#). [Den Registerbaserede Arbejdsmarkedsstatistik](#) opgør personerne tilknytning til arbejdsmarkedet i november, og [uddannelsesregisteret](#) anvendes til opgørelsen af personernes [højest fuldførte uddannelse](#). Lægemedeldatabasen opgør personernes medicinforbrug og er baseret på [Sundhedsdatastyrelsens Lægemedelstatistikregister](#).

Det mest aktuelle data for blandt andet arbejdsmarkedsstatus og indkomst er fra 2022. Årgang 1992 var 30 år i slutningen af 2022, hvorfor størstedelen af årgangen kan forventes at have afsluttet deres uddannelse. Det gør deres status ift. uddannelse, tilknytning til arbejdsmarkedet og indkomst mere sammenlignelig.

Højere andel af enlige blandt modtagere af sociale indsatser

Der var 58,0 pct. enlige i 2022 blandt modtagerne af sociale indsatser fra årgang 1992. Blandt resten af årgang 1992 var den tilsvarende andel 35,0 pct.

Figur 2 viser [familietyperne](#) blandt modtagere af sociale indsatser samt den øvrige årgang 1992 for henholdsvis mænd og kvinder. Figuren viser, at der generelt er flere enlige mænd end enlige kvinder, og for både mænd og kvinder er andelen af enlige højest blandt modtagere af sociale indsatser. Blandt mandlige modtagere af sociale indsatser var andelen af enlige 64,3 pct. i 2022, imens den tilsvarende andel blandt den øvrige del af årgang 1992 var 39,5 pct.

Figur 2. Årgang 1992 fordelt på køn og familietype. 2022

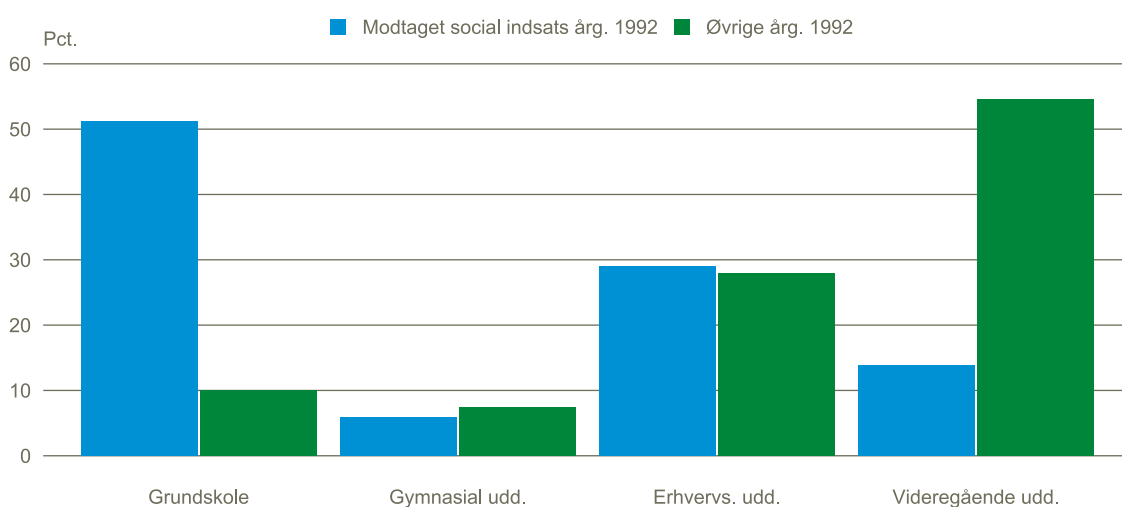
Anm.: Figuren inkluderer kun den del af årgang 1992, der har opholdt sig i Danmark i hele perioden fra 1992 til 2022. *Par* omfatter ægtepar, samlevende par, samboende par og registreret partnerskab.

Kilde: Befolkningsregistret og registrene for Anbragte børn og unge samt Forebyggende foranstaltninger til udsatte børn og unge.

Lavere andel med videregående uddannelse blandt modtagere af sociale indsatser

Der er forskel på uddannelsesniveaet, når modtagere af sociale indsatser fra årgang 1992 sammenlignes med den øvrige årgang. Andelen med en erhvervsuddannelse som højest fuldførte uddannelse er stort set den samme for begge grupper, men modtagere af sociale indsatser får i mindre grad gennemført en videregående uddannelse. Blandt den del af årgangen, som havde modtaget en social indsats, havde 13,8 pct. gennemført en videregående uddannelse i 2022, og blandt den øvrige del af årgangen var andelen 54,6 pct. Figur 3 viser, hvordan årgang 1992 fordeler sig ift. deres højeste fuldførte uddannelse i 2022.

Forskellene mellem de to grupper siger ikke noget om effekten af de sociale indsatser. Forskellene i uddannelsesniveau kan fx skyldes forskellige forudsætninger for at gennemføre en uddannelse. Modtagerne af sociale indsatser kan have varige fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser, der vanskeliggør gennemførelsen af en uddannelse. Uden indsatserne kunne forskellene fx have været endnu større.

Figur 3. Årgang 1992 fordelt på uddannelsesniveau. 2022

Anm.: Figuren inkluderer kun den del af årgang 1992, der har opholdt sig i Danmark i hele perioden fra 1992 til 2022. Personer med ukendt uddannelse indgår ikke i figuren eller i beregningen af andele. 2,4 pct. blandt modtagere af sociale indsatser og 0,1 pct. blandt den øvrige del af årgangen havde ukendt uddannelse i 2022.

Kilde: Befolkningsregistret, Uddannelsesregistret og registrene for Anbragte børn og unge samt Forebyggende foranstaltninger til udsatte børn og unge.

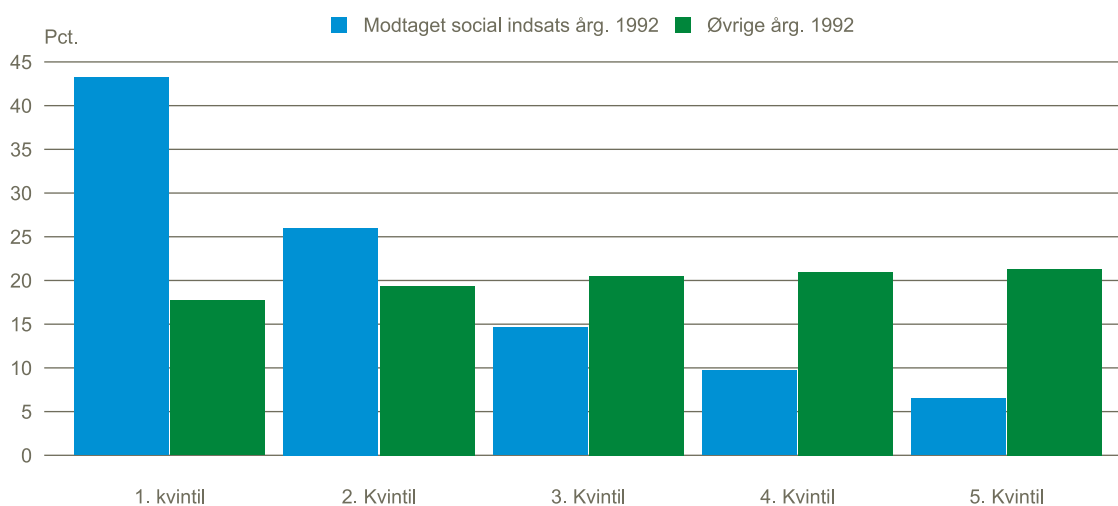
Hvis der ses på uddannelsesniveauerne særskilt for mænd, havde 9,2 pct. gennemført en videregående uddannelse i 2022 blandt modtagere af sociale indsatser, mens andelen for den øvrige del af årgang 1992 var 45,3 pct. For kvinder var andelen med en videregående uddannelse 19,6 pct. blandt modtagere af sociale indsatser og 64,4 pct. blandt resten af årgangen.

Modtagere af sociale indsatser er overrepræsenterede i de laveste indkomstgrupper

Der er også store forskelle på indkomstniveauet mellem modtagere af sociale indsatser og deres jævnaldrende fra årgang 1992. Blandt modtagere af sociale indsatser var 43,2 pct. i 1. indkomstkventil, dvs. blandt de 20 pct. i befolkningen med de laveste familieindkomster. Blandt den øvrige del af årgang 1992 var andelen 17,7 pct. Figur 4 viser, hvordan de to grupper fordeles sig på indkomstkventiler. Indkomstkventilerne er dannet ved, at populationen fra årgang 1992 er inddelt i fem lige store grupper (kvintiler) ud fra [familiens ækvivalerede disponible indkomst i 2022](#).²

Medianfamilieindkomsten var 203.600 kr. i 2022 for modtagere af sociale indsatser. For resten af årgangen var den 282.800 kr.

Figur 4. Årgang 1992 fordelt på indkomstkventiler. 2022

Anm.: Figuren inkluderer kun den del af årgang 1992, der har opholdt sig i Danmark i hele perioden fra 1992 til 2022.

Kilde: Befolkningsregistret, Familieindkomstregistret og registrene for Anbragte børn og unge samt Forebyggende foranstaltninger til udsatte børn og unge.

En del af forskellen i indkomst følger den allerede beskrevne forskel i uddannelsesniveau. Forskellene er således mindre, hvis der ses på indkomstforskelle *inden for* de fire uddannelsesgrupper (grundskole, gymnasial uddannelse, erhvervsuddannelse samt videregående uddannelse). Men der er fortsat en overrepræsentation blandt de lavere indkomstgrupper for den del af årgang 1992, der har modtaget sociale indsatser. Hvis fx personer fra årgang 1992 med en lang videregående uddannelse inddeles i indkomstkventiler, var der blandt modtagere af sociale indsatser 32,9 pct. i 1. kvintil i 2022, mens den tilsvarende andel blandt den øvrige del af årgang 1992 var 19,7 pct.

Højere andel på førtidspension blandt modtagere af sociale indsatser

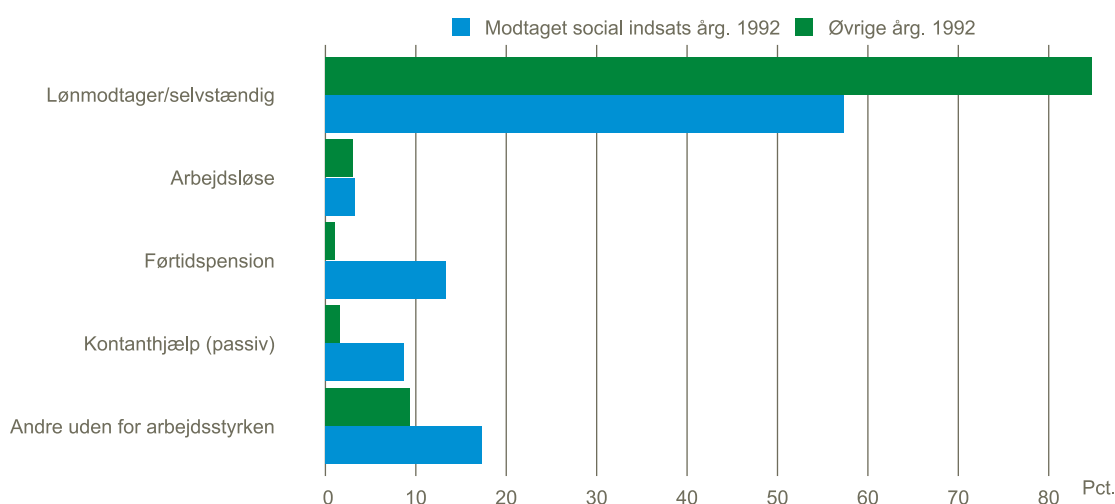
Flertallet var i beskæftigelse som 30-årige blandt både modtagere af sociale ydelser og den øvrige del af årgang 1992. Men der var forskel på andelen. Blandt modtagere af sociale indsatser var andelen 57,3 pct., mens andelen var 84,8 pct. blandt deres jævnaldrende, jf. figur 5. Der var størst relativ forskel mellem grupperne ift. andelen af førtidspensionister. For modtagere af

² Samme mønster viser sig, hvis der anvendes [erhvervsindkomster](#). Hvis der ses på [personindkomster](#) er overrepræsentationen større i 2. indkomstkventil. Hvis der udregnes kvintiler særskilt for mænd og kvinder, er der også samme mønster med overrepræsentation i de lave indkomstgrupper for modtagere af socialt udsatte, men forskellene er større blandt mænd end blandt kvinder.

sociale indsatser var andelen af førtidspensionister 13,3 pct., mens den var 1,1 pct. blandt den øvrige del af årgang 1992. Der er også forskel, når der ses på andelen på passiv kontanthjælp (ikke-arbejdsmarkedsparete personer). Her var andelen 8,7 pct. blandt modtagerne af sociale indsatser, mens andelen for den øvrige del af årgangen var 1,6 pct. Forskellene mellem modtagere af sociale indsatser og den øvrige årgang kan skyldes psykiske vanskeligheder, sociale problemer eller funktionsnedsættelser, der vanskeliggør beskæftigelse.

Hvis der ses særskilt på mænd og kvinder, tegner der sig samme billede, når modtagere af sociale indsatser sammenlignes med den øvrige del af årgangen. Blandt kvindelige modtagere af sociale indsatser var fx 11,9 pct. førtidspensionister i 2022 mod 1,1 pct. for den øvrige del af årgang 1992. Blandt mændene var 14,4 pct. førtidspensionister blandt modtagere af sociale indsatser, mens andelen var 1,2 pct. blandt den øvrige årgang.

Figur 5. Årgang 1992 fordelt efter tilknytning til arbejdsmarkedet. 2022

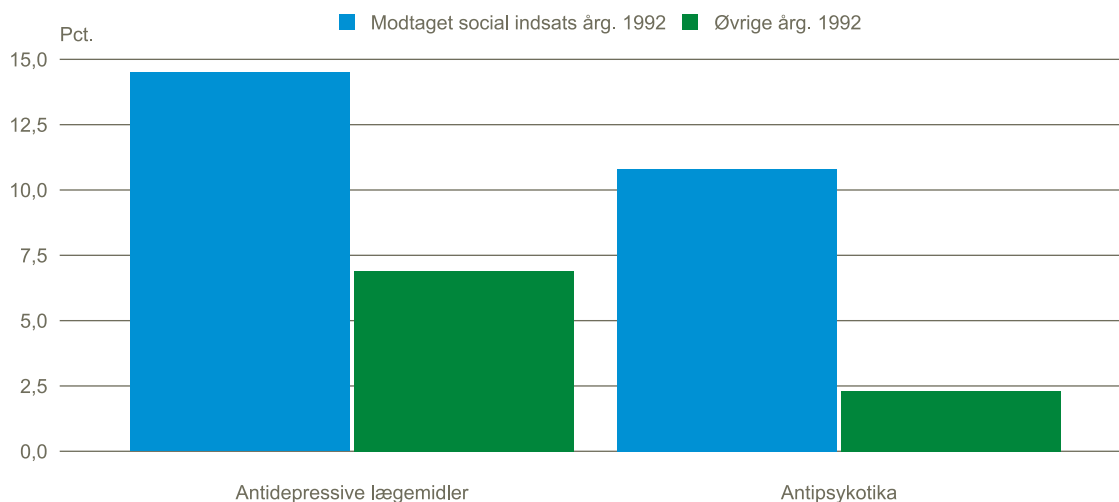
Anm.: Figuren inkluderer kun den del af årgang 1992, der har opholdt sig i Danmark i hele perioden fra 1992 til 2022.

Kilde: Befolkningsregistret, Den Registerbaserede Arbejdsstyrkestatistik og registrene for Anbragte børn og unge samt Forebyggende foranstaltninger til udsatte børn og unge.

Modtagere af sociale indsatser bruger i højere grad antidepressive lægemidler

Der er en større andel, som bruger antidepressive lægemidler eller antipsykotika, blandt modtagere af sociale indsatser, jf. figur 6. Blandt modtagere af sociale indsatser havde 14,5 pct. indløst mindst én recept på antidepressive lægemidler i 2022, og 10,8 pct. havde indløst recept på antipsykotika. Blandt den øvrige del af årgang 1992 var de tilsvarende andele 6,9 pct. for antidepressive lægemidler og 2,3 pct. for antipsykotika. Antidepressive lægemidler anvendes blandt andet til behandling af depression, men også til andre psykiske lidelser, fx panikangst og social fobi. Antipsykotika anvendes blandt andet til behandling af skizofreni og andre psykotiske tilstande.³

³ Gruppen af antidepressive lægemidler samt antipsykotika afgrænses ud fra ATC-koder og tager udgangspunkt i [Sundhedsdatastyrelsens lægemiddelgruppering](#). Antidepressive lægemidler omfatter ATC-gruppen N06A, fraregnet duloxetin (N06AX21) i styrken 20 mg og 40 mg samt bupropion (N06AX12), der typisk anvendes til andre behandlingsformål (fx stressinkontinens og rygestop). Antipsykotiske lægemidler omfatter ATC-gruppen N05A, bortset fra N05AN01, som blandt andet anvendes til behandling af bipolare lidelser.

Figur 6. Andelen af årgang 1992, der har indløst recept. 2022

Anm.: Figuren inkluderer kun den del af årgang 1992, der har opholdt sig i Danmark i hele perioden fra 1992 til 2022.

Kilde: Befolkningsregistret, Lægemedeldatabasen og registrene for Anbragte børn og unge samt Forebyggende foranstaltninger til udsatte børn og unge.

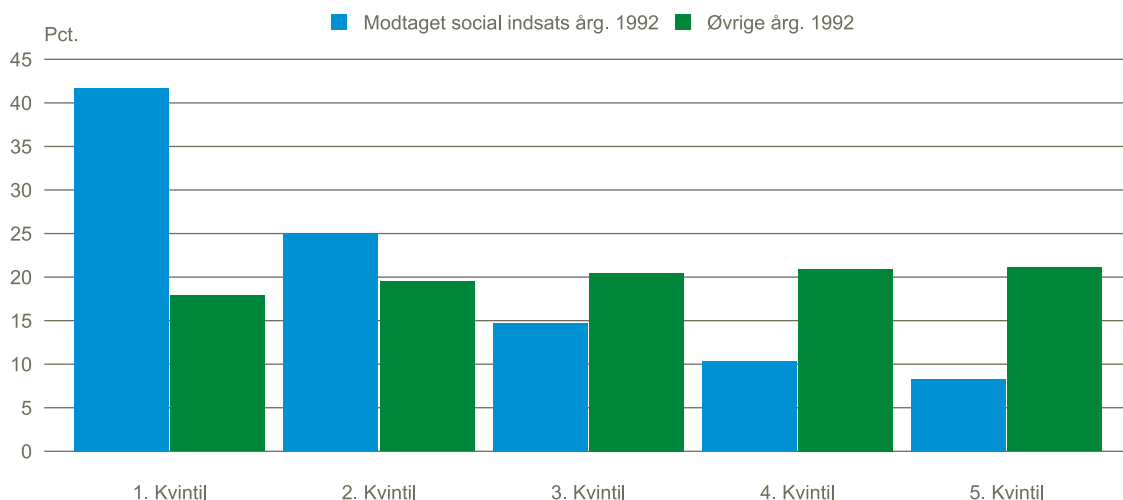
For antipsykotika er der et tilsvarende mønster, når der ses særskilt på mænd og kvinder. For antidepressive lægemidler er alle andele højere for kvinder end for mænd, men der er stadig forskel på modtagere af sociale indsatser og den øvrige del af årgangen. Blandt kvindelige modtagere af sociale indsatser havde 20,0 pct. indløst mindst én recept på antidepressive lægemidler i 2022, imens andelen blandt de øvrige kvinder på årgangen var 8,6 pct.

Mødrene havde stort set samme indkomstfordeling som børnene

Personer fra årgang 1992, der har modtaget en støtteindsats eller været anbragt i løbet af deres barndom eller ungdom, er som tidligere beskrevet overrepræsenterede i de lavere indkomstgrupper. Det kan hænge sammen med deres familiemæssige baggrund. Dette afsnit ser på, hvilken ækvivaleret disponibel familieindkomst mødrene til årgang 1992 havde, da børnene var 15 år, dvs. i 2007. Der tages udgangspunkt i mødrenes familieindkomst, da børnene ved skilsmisser oftest følger mødrene. 2007 vælges som udgangspunkt, da mødrene her typisk vil være etablerede på arbejdsmarkedet.⁴

Figur 7 viser, hvordan mødrenes familieindkomster fordeler sig i 2007. Billedet ligner meget børnenes indkomstfordeling i 2022. Blandt mødre til modtagere af sociale indsatser var 41,7 pct. i 1. kvartil (andelen for børnene i 2022 var 43,2 pct.). Blandt mødre til den øvrige del af årgang 1992 var 17,9 pct. i 1. kvartil (andelen for børnene i 2022 var 17,7 pct.).

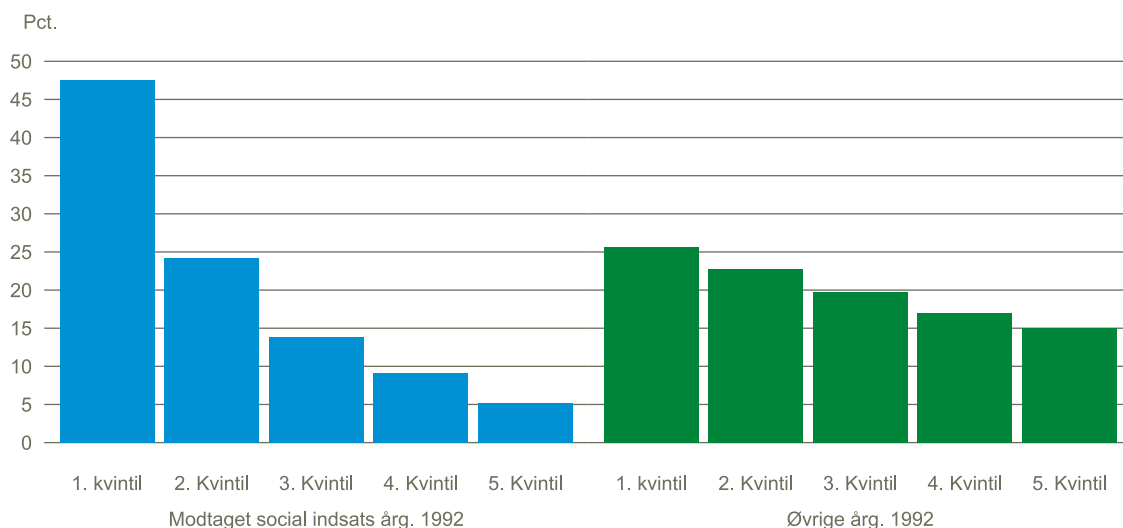
⁴ Der tegner sig samme billede, hvis der tages udgangspunkt i fædrenes familieindkomster i 2007. Der samme gør sig også gældende, hvis der ses på erhvervsindkomster særskilt for kvinder og mænd. Afgræsning ift. mødrenes alder (fx 40-49-årige) ændrer heller ikke på det overordnede billede, da der ikke er større aldersforskelle mellem mødrene til modtagere af sociale indsatser og mødrene til den øvrige del af årgang 1992. Hvis der tages udgangspunkt i familieindkomsten for mødrene i 1992 i stedet for 2007, er der forsat en overrepræsentation i de nedre kvintiler, men overrepræsentationen er størst i 2. kvartil.

Figur 7. Mødre til årgang 1992 fordelt på indkomstkventiler. 2007

Anm.: Kvintilerne omfatter kun børn med kendte mødre til den del af årgang 1992, der har opholdt sig i Danmark i hele perioden fra 1992 til 2022. Hvis mødre har fået flere børn i 1992, tæller de med flere gange. Børn af mødre med ukendt familieindkomst udgår, fx hvis de er døde eller udvandrede. 4,1 pct. blandt modtagere af sociale indsatser og 0,7 pct. blandt den øvrige del af årgangen havde mødre med ukendt indkomst i 2007.

Kilde: Befolkningsregistret, Familieindkomstregistret og registrene for Anbragte børn og unge samt Forebyggende foranstaltninger til udsatte børn og unge.

Figur 8 viser i hvor høj grad årgang 1992 med mødre i 1. kvintil i 2007 har flyttet indkomstkventiler. Første del af figuren viser, hvordan modtagere af sociale indsatser med mødre i 1. kvintil selv fordeler sig ift. indkomstkventilerne i 2022. Anden del af figuren viser, hvordan den øvrige årgang med mødre i 1. kvintil selv fordeler sig ift. indkomstkventiler. Figuren viser dermed indkomstmobiliteten på tværs af de to grupper. Blandt modtagere af sociale indsatser og med mødre i 1. kvintil er 47,6 pct. selv i 1. kvintil i 2022, imens 52,4 pct. er i højere kvintiler end deres mødre. Blandt den øvrige del af årgang 1992 med mødre i 1. kvintil var 25,6 pct. i samme kvintil i 2022, mens 74,4 pct. befandt sig i højere kvintiler.

Figur 8. Årgang 1992 med mødre i 1. kvintil 2007 fordelt på egne indkomstkventiler i 2022

Anm.: Kvintilerne omfatter kun børn med kendte mødre til den del af årgang 1992, der har opholdt sig i Danmark i hele perioden fra 1992 til 2022. Hvis mødre har fået flere børn i 1992, tæller de med flere gange. Børn af mødre med ukendt familieindkomst udgår, fx hvis de er døde eller udvandrede. 4,1 pct. blandt modtagere af sociale indsatser og 0,7 pct. blandt den øvrige del af årgangen havde mødre med ukendt indkomst i 2007.

Kilde: Befolkningsregistret, Familieindkomstregistret og registrene for Anbragte børn og unge samt Forebyggende foranstaltninger til udsatte børn og unge.

Hvis der ses på mødrenes uddannelsesniveau eller tilknytning til arbejdsmarkedet, er der tilsvarende mønstre. Mødre til modtagere af sociale indsatser har i mindre grad gennemført en videregående uddannelse, og en større andel af mødrene er uden for arbejdsstyrken, når der sammenlignes med mødre til den øvrige del af årgang 1992. Over tid er uddannelsesniveauet i befolkningen generelt steget, ligesom forholdene og reglerne på arbejdsmarkedet har ændret sig. Andelen er derfor ikke direkte sammenlignelige med andelen for årgang 1992 i 2022.

Der er også set på, i hvor høj grad mødrene selv optræder i registrene for Anbragte børn og unge samt Forebyggende foranstaltninger til udsatte børn og unge. 15,2 pct. af mødrene til modtagere af sociale indsatser kan findes i registrene, mod 2,6 pct. af mødrene til den øvrige del af årgangen. Andelen kan dog være betydeligt højere, da der i mindre grad blev registreret indsatser tilbage i tid.

Om analysen

Hvordan går det tidligere anbragte og modtagere af støtteindsatser fra årgang 1992?

Udgivet: 3. juni 2024 af Danmarks Statistik

Nr. 2024:05

ISSN: 2446-0354

© Danmarks Statistik 2024

Fenja Søndergaard Møller

Telefon: 39 17 30 84

Email: fsm@dst.dk

Anne Morsing

Telefon: 39 17 31 97

Email: aem@dst.dk

Bente Ottosen

Telefon: 39 17 31 02

Email: bbo@dst.dk